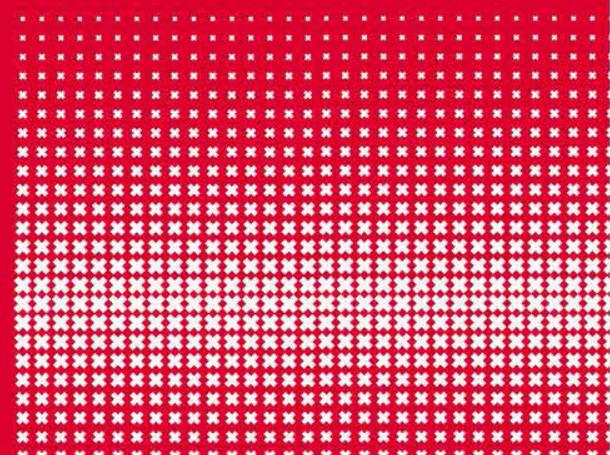

Mathieu Lommen | Special Collections

On the value of typographical archives for presentations and publications

Amsterdam University Library

founded in 1578;

new Special Collections Library

opened in 2007

Library of the Book Trade

founded in 1845

De Boekverkooper **K. FUHRI** geeft uit en heeft bij de voornaamste
Boekhandelaars verkrijgbaar gesteld:

AURORA, *Jaarboekje voor 1842,* BIJEEENVERZAMELD DOOR MR. J. I. D. NEPVEU,

EN OPGEDRAGEN AAN

HARE KON. HOOGH. MEVROUW DE PRINSES VAN ORANJE.

MET ZEVEN STAALGRAVURES,

GEDEELTELIJK BEWERKT DOOR

COUWENBERG, LANGE EN TETAR VAN ELVEN,

NAAR TEKENINGEN VAN

VINTCENT, TEN KATE EN STOOF;

GEDEELTELJK DOOR ENGELSCH GRAVEURS, NAAR SCHILDERIJEN VAN

EECKHOUT, WAPPERS EN ANDEREN;

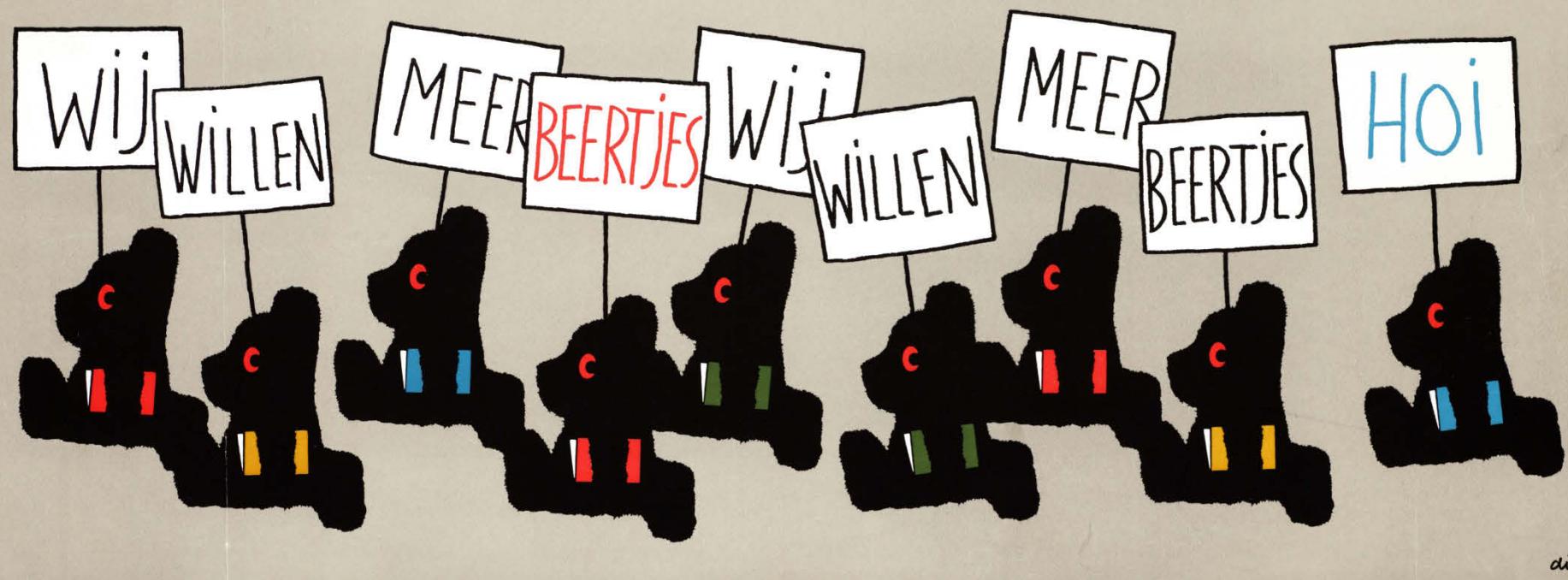
benevens eenne *Facsimilé* van het handschrift van den Dichter J. BELLAMIJ.

MET BIJDRAGEN IN PROZA EN POËZY VAN:

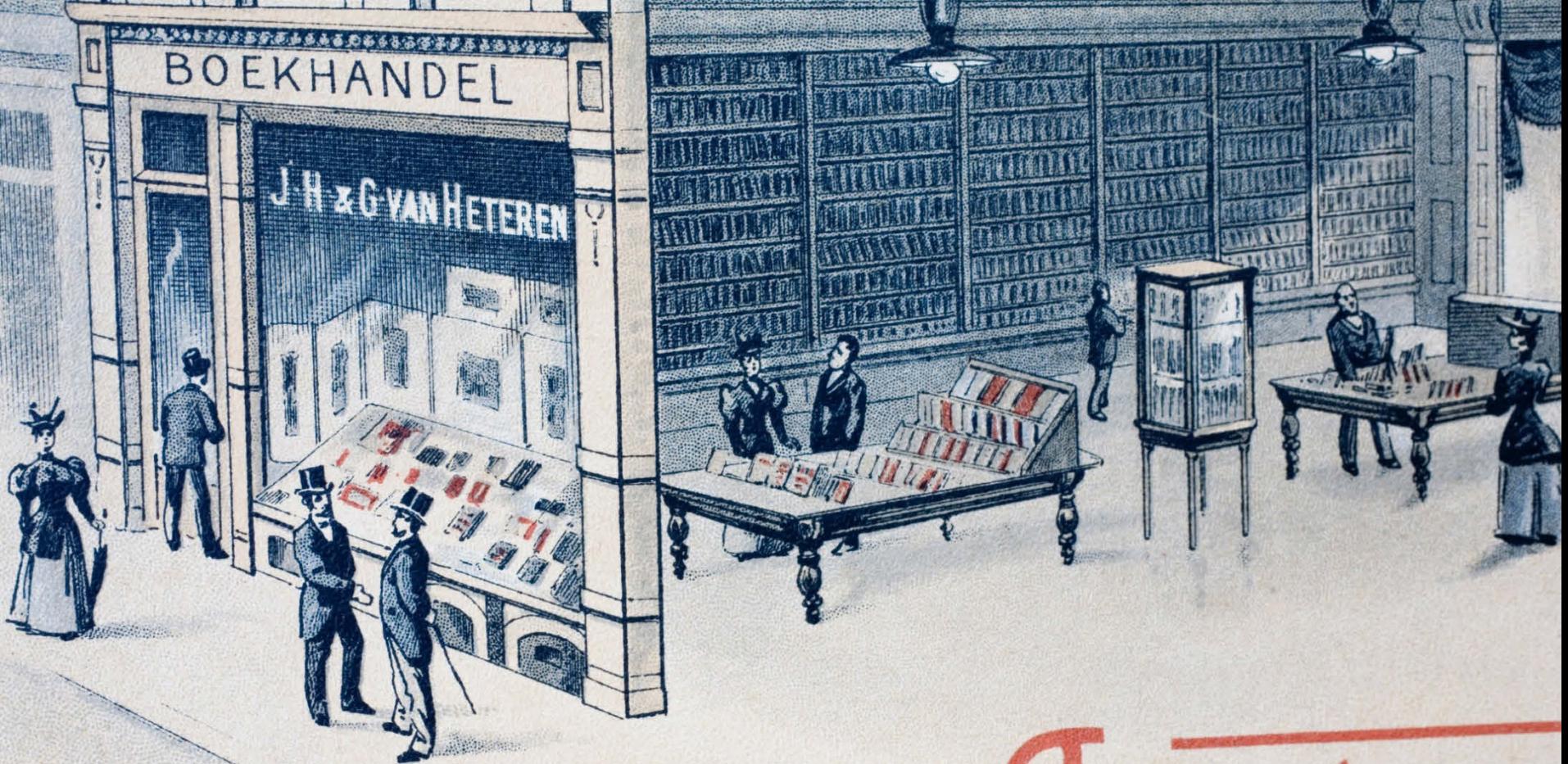
Mr. Hieronymus van Alphen, Mr. Robidé van der Aa, Mr. A. Boxman, J. Bellamij, S. J. van den Bergh, Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, E. M. Calisch, D. Dorbeck, Thz., F. H. Greb, B. Ter Haar, O. G. Heldring, A. van der Hoop, J. Kisselius, J. J. L. Ten Kate, Klikspaan, Mr. J. van Lennep, B. T. Lublink Weddik, A. L. Lesturgeon, D. H. van Leeuwen, K. N. Meppen, Mr. J. I. D. Nepveu, A. L. G. Toussaint en Mr. G. J. Roode van Zuilichem.

Achtien Vellen drucks, Velin Schrijfpapier, in klein 8° formaat, in fraaijen band, verguld op snede.

Prijs: gew. band f 4,90; in Marocco f 6,25.

Library of the Book Trade: publisher's poster by Dick Bruna, c. 1965

AMSTERDAM
HARTENSTRAAT

Library of the Book Trade: bookseller's catalogue, 1895

CATALOGUS
LIBRORUM

SAMUEL LUCHTMANS.

Albini (Bernardi) Oratio de Ortu & Progressu Medicinæ. 4.
— Oratio de Incremento & Statu Artis Medicæ Seculi XVII. 4.
Anatomie & Ame des Plantes, par les Srs. N. Grew, R. Boyle, & N. Det.
du. 12. avec fig.
uts Commentarius in Historiam Tentationis Christi
a Diabolo illatae, in locum Matth. 4: 1-12. 8.
ui Expeditio Alexandri Magni & Historia Indi-
cum notis J. Gronovii, Græc. & Lat. in Fol.
Ans Tactica, actes contra Alanos, Periplos
Euxini, Periplus Maris Erythraei, liber de
one &c. Gr. & Lat. cum notis Blanchardi. 8.
& Admirabilis variis speciminiibus confirma-
Pandectarum tituli, eorumque præcipuae
Ope figurarum Emblematicarum brevissi-
mæ memoriae imprimi & firmiter conti-
st. 8. cum V. Tabellis in plano.
Ant. Commentariolum in Antiquum
et Laconis Monumentum allatum è
la de Deo Brotonte ad Illustriss. A-
m. Venetii, in Fol.
rrica, 12.

A 2

Bach.

so laaten neg in genuee Rego

a 100 f 3
1 - 74 f 17
= 1 f 4
Regi 2 f 20

6 0 - 162
1: 4 f 40
1 Bald 3 f
Solid 4 f
a 0: 2 f 17 16
a 0: 1 f 11 15
a 0: 1 f 10 f -

a - : 2 f 33 156
1: 0 f 375 f -

bladen

gesnu:

cheele

Labynde

(ec. Key)

ndwijtse

Sten,

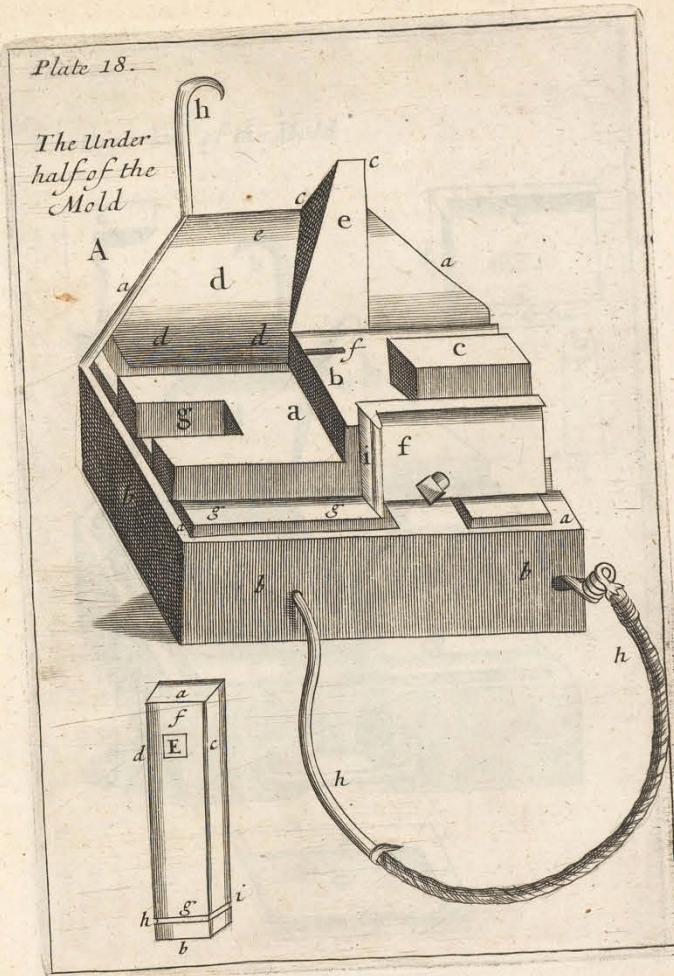
100 f -
879 f -

have given before; But the *Tooth* must be full broad enough, and rather broader than the *Break*, lest any of the irregularity of the *Break* should be left upon the *Foot* of the *Letter*. And so for every *Body* he fits the *Tooth* of the *Iron*, full broad enough and a little broader than the size of the *Break*. This is one reason why for every particular *Body* he ought to have a particular *Plow*. Another reason is,

The *Tooth* of this *Plow* must be exactly set to a punctual distance from the *Tongue* of the *Plow*: For if they should often shift *Irons* to the several *Stocks* of the *Plow*, they would create themselves by shifting more trouble than the price of a *Stock* would compensate.

A Fount of Letter being new Cast and Drest, the Boy Papers up each sort in a Cartridge by it self, and puts about an hundred Pounds weight, viz. a Porters Burthen into a Basket to be sent to the Master-Printers.

The Steel-Funches being now Cut, the Molds made, the Matrices Sunk, the Letters Cast, and Drest, the application of these Letters falls now to the task of the Compositor; whose Trade shall be (God willing) the Subject of the next Exercises.

P.

VIRGILII
MARONIS
OPERA

TOMVS I.

PARMAE
IN AEDIBVS PALATINIS
GIO IOCC XCIII.
TYPIS BODONIANIS.

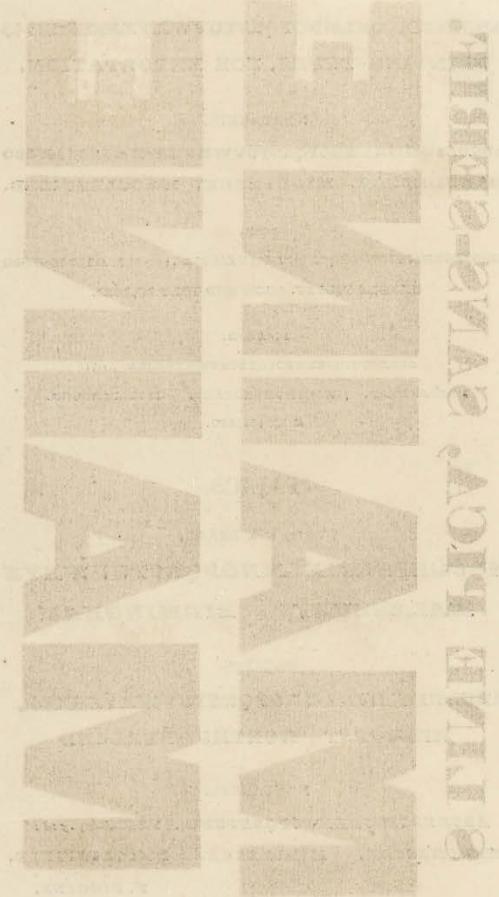
Typographical Library

opened in 1913

Typographical Library: K.P.C. de Bazel, interior design

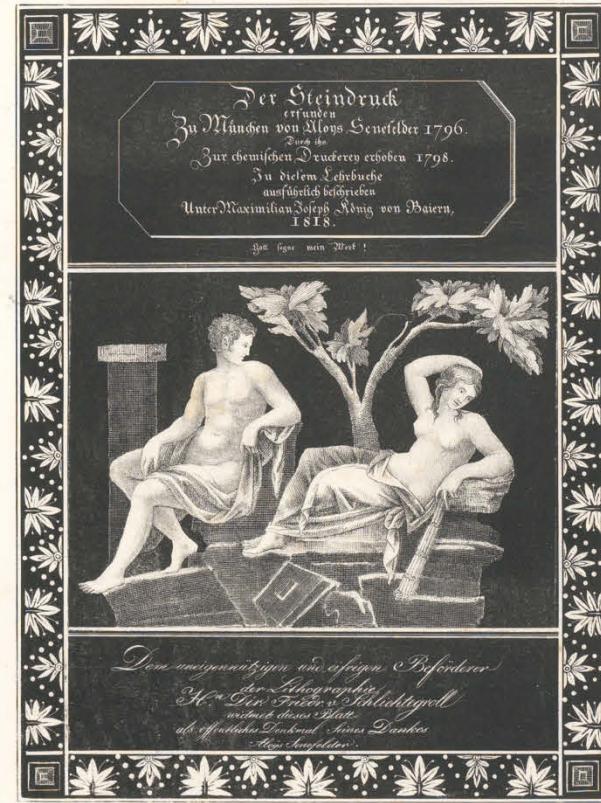
A. FIGGINS.

S LINE PICA, SANS-SERIF.

WAINE
WAINE

V. FIGGINS.

Typographical Library: Alois Senefelder, *Vollständiges Lehrbuch*, 1818.

Typographical Library: advertising booklet by Piet Zwart, 1931.

MACHINEZETSEL LINOTYPE

- 1 In de plaats van de honderden letterkasten met de duizenden letterjes van den handzetter is een toetsenregel gekomen. Enorme besparing aan ruimte en materiële.
- 2 De zetter roept door het aanslaan der toetsen matrijzen op, die zich in hokjes in een magazijn boven de machine bevinden. De matrijzen rijnen dan automatisch tot regels.
- 3 De matrijzen zijn hoge soepere lichamen, waarin aan één zijde het spiegelbeeld van de letter is geslagen. Door een gietvorm wordt aan gesmolten lood tegen den matrijsregel gespoten, waardoor een looden letterregel ontstaat.
- 4 Na het gieten van den regel, zorgt de machine, dat de van een regelruigig steurtsysteem voorziene matrijzen weer in het juiste hokje van het magazijn terugkomt, gereed om opnieuw opgeroepen te worden.
- 5 Een linotyperegel, welke altijd een aanéengesloten geheel vormt; scherpe, kantige letters.

linotypedeel heeft nu ook van 2 handzetters

33
PAUL POIRIER
ROBES FINES
JENNY MODE
CHRYSLER 6

203 A 2

Typographical Library: Jan Tschichold, working drawing for Transito, 1929.

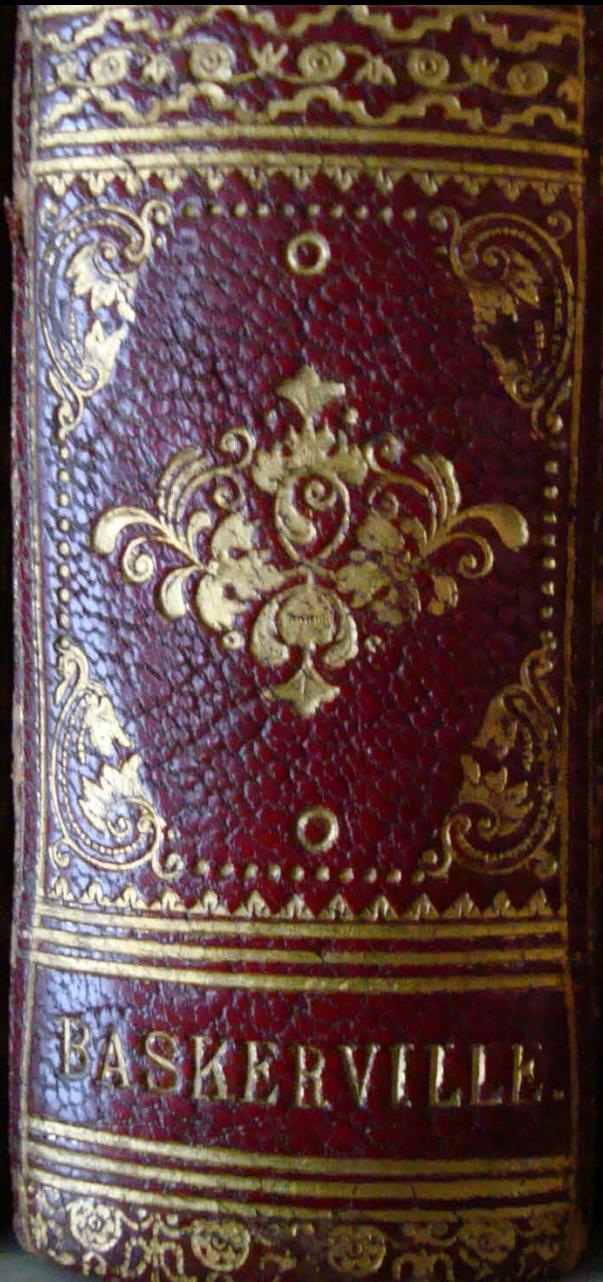
Typographical Library: Athias cabinet, punches.

Fons van der Linden Collection

Booktypography and

illustration techniques

1750–1850

1 - 2 - 3
WOONKAMER
ZUID

BA
SKERVILLE

FOLIS

BU
LIMER

VARIA-OUD

VARIA-OUD

BRINDLEY

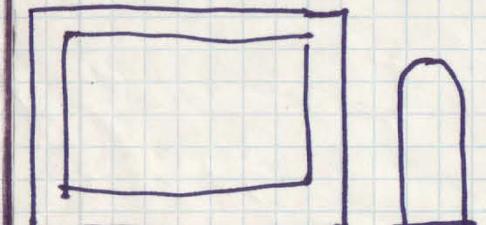
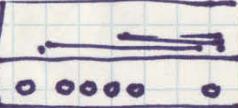
OUD

OUD

BOWYER (POPE)
KNAPTON/SANDBY &c.

BIBLES
BASKERV.

BULMER
FO-MILTON

CLARENCE
OXFORD

BULMER
FO-SHAKSP.

FOLIANTEN
BU-BE-DIDO

BENSLEY
FO-HUME

FOLIO'S BET+

RESTANTEN

BE
NSLEY

OUDE FOLIANTEN

18^eEEUW/VARIA

PINE/RITCHIE

EDINBURGH

EDINB.-LONDON-DUBLIN

LONDON-BEWICK

OXFORD

18^eeeuwse QUARTO'S

WOORDENBOEKEN
(modern)

4-5

WOONKAMER
ZUID-WEST

VARIA (CRESTANTEN)

6-7
WOONKAMER
WEST

PICKERING (WHITTINGHAM)

WHITTINGHAM

BO DONI

WHITTINGHAM

18°eeuwse QUARTO'S

BALLANTYNE
(SCOTT UG)

DICKERING
CATALOGUE

D DOTS E.A.

BARBOU

FRANS · RESTANT

NEEGENTIENDE-

EEUWSE ROMAN-

TISCHE BOEKIL·

LUSTRATIES &
DRUKTECHNIEKEN

DUITS

NASLAGWERKEN

8 - 9
WOONKAMER
NOORDWEST

Calligraphy

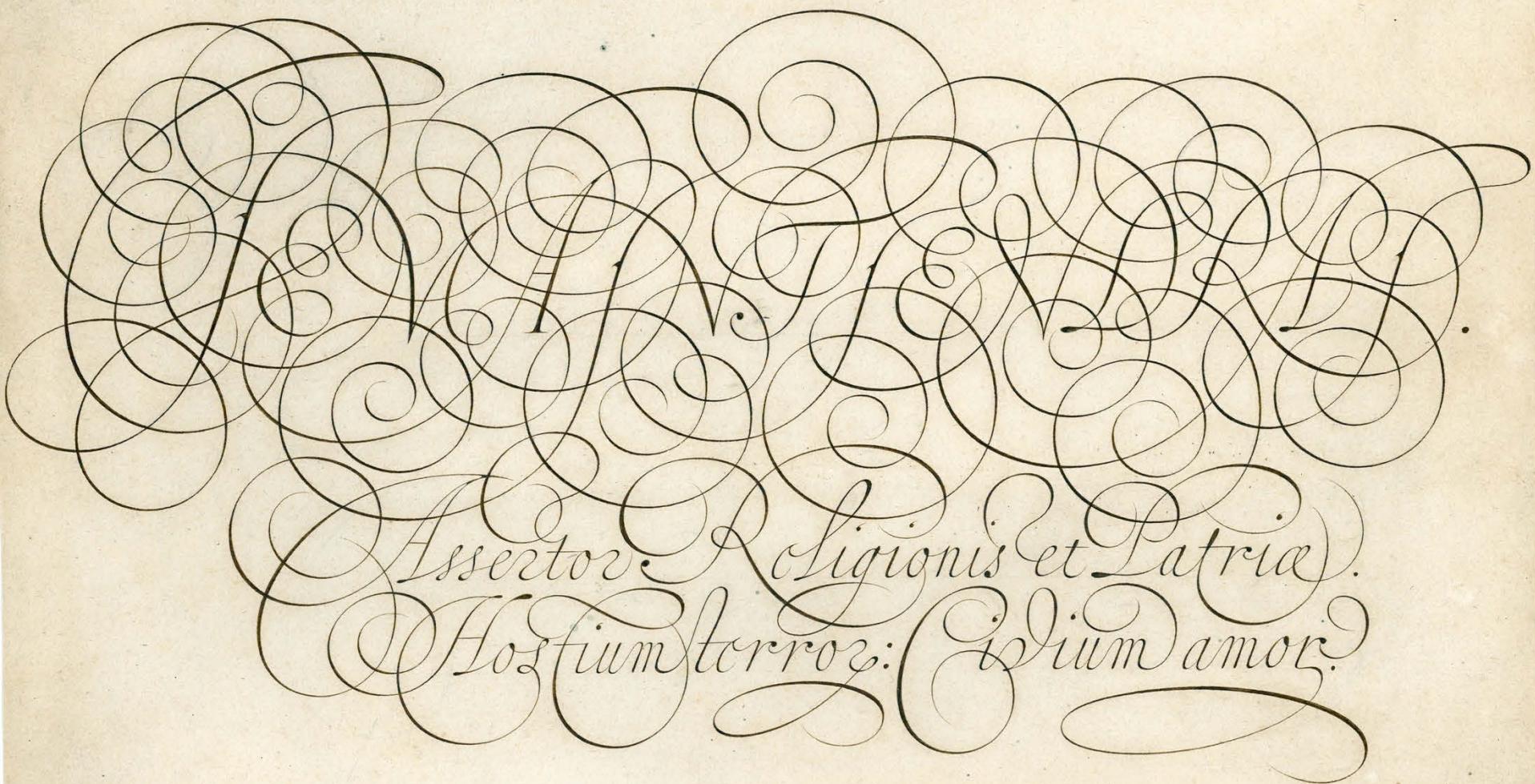
tur uirtutes ipsas rationes esse' Socrates i-
mnes enim scientias esse' arbitrabatur.
ratione' esse' censemus. Patet igitur ex dictis sien-
tia posse' ut sine' prudentia sit homo proprio
ius: et absq; morum uirtute' prudens. At enim et
ea ratio qua quissimam differuerit separari uirtu-
tes hinc solui potest. non enim idem ad omnes su-
scipiendas aptissimus est ingenio. quare' aliâ iaz
accepit: aliam non dum accepit. Hoc enim in na-
talibus quidem uirtutibus fieri potest. At in ys
quibus absolute' dicitur homo bonus fieri nequit.
Etenim cum prudentia que' est una simul meruit
uniuersæ'. Constat autem et prudentia opus esse
etiam si non esset actiua: quia partis est uirtus.
Et sine' prudentia sineq; uirtute' electionem rei
tam non fore'. Altera namq; finem: altera ea qua
sagittam agere' facit. At uero neq; sapientie

illi n-
cultur in ciuitate'.

ETHICORVM
ARIST
LIBRI SEPTIMI
CAP V T
I

Ludovico degli Arrighi Vicentino (c. 1490–1527). Rome, 1517.

Jan van den Velde (1568–1623), manuscript.

Graphic design archives

1907–today

P

L

DE BOEKDRUK IS EEN DER
belangrijkste hulpmiddelen van de;
wetenschap. Zij verschaft geleerde
en kunstenaar, vorm tot gedachten
uitwisseling en de handel zou buite

3

DE BOEKDRUK IS EEN DER
belangrijkste hulpmiddelen vande
wetenschap. Zij verschaft geleerde
en kunstenaar, vorm tot gedachten
uitwisseling en de handel zou buite
belangrijkste hulpmiddelen vande
wetenschap. Zij verschaft geleerde
en kunstenaar, vorm tot gedachten
uitwisseling en de handel zou buite
en kunstenaar, vorm tot gedachten
uitwisseling en de handel zou buite
belangrijkste hulpmiddelen vande
wetenschap. Zij verschaft geleerde

Copy 10

SJ

heim mog een een paas foto te maken, op de
der bijgaande tree - Heeft opredig tempo

b. gr.

SJ

t

010 | Barends & Pijnappel | Bern. C. van Bercum | Ben Bos |
Irma Boom | Dutch Best Book Designs | Pieter Brattinga |
Peter Doebele | Bram de Does | Sem Hartz | Alfons van Heusden
| Reynoud Homan | Charles Jongejans | Kees Kelfkens | Mart
Kempers | Jan van Krimpen | Theo Kurpershoek | Type
production Tetterode | Martin Mol | Mijksenaar | NAGO | Kees
Nieuwenhuijzen | Gerrit Noordzij | Bas Oudt | Ralph Prins |
Grafisch Archief Querido | S.H. de Roos | Will van Sambeek |
Reinier Saul | Jurriaan Schrofer | Atie Siegenbeek van Heukelom |
Harry N. Sierman | Ko Sliggers | SODesign (André Toet) | Karel
Suyling | Jan van Toorn | Otto Treumann | Peter Verheul | Han de
Vries | Gerard Wernars | Ad Werner | Nicolaas Wijnberg

Libraries versus museums

intermezzo

1010

Zueignung

HR naht euch wieder, schwankende Gestalten,
Die früh sich einst dem trüben Blick gezeigt.
Versuch' ich wohl euch diessmal fest zu halten?
Fühl' ich mein Herz noch jenem Wahn geneigt?
Ihr drängt euch zu! nun gut, so mögt ihr walten,
Wie ihr aus Dunst und Nebel um mich steigt;
Mein Busen fühlt sich jugendlich erschüttert
Vom Zauberhauch, der euren Zug umwittert.

Ihr bringt mit euch die Bilder froher Tage,
Und manche liebe Schatten steigen auf;
Gleich einer alten halbverklungenen Sage
Kommt erste Lieb' und Freundschaft mit herauf;
Der Schmerz wird neu, es wiederholt die Klage
Des Lebens labyrinthisch irren Lauf,
Und nennt die Guten, die, um schöne Stunden
Vom Glück getäuscht, vor mir hinweggeschwunden.

Sie hören nicht die folgenden Gesänge,
Die Seelen, denen ich die ersten sang;
Zerstoben ist das freundliche Gedränge,
Verklungen ach! der erste Widerklang.
Mein Leid ertönt der unbekannten Menge,
Ihr Beifall selbst macht meinem Herzen bang,
Und was sich sonst an meinem Lied erfreuet,
Wenn es noch lebt, irrt in der Welt zerstreuet.

10

Und mich ergreift ein längst entwöhntes Sehnen
Nach jenem stillen ernsten Geisterreich,
Es schwebet nun in unbestimmten Tönen
Mein lispiend Lied, der Acolsharfe gleich,
Ein Schauer fasst mich, Thräne folgt den Thränen,
Das strenge Herz es fühlt sich mild und weich;
Was ich besitze seh' ich wie im Weiten,
Und was verschwand wird mir zu Wirklichkeiten.

Zueignung

11

4 exhibitions / 4 publications

Bijzondere Collecties, 2007

Irma Boom: Biography in Books, 2010

The Printed Book, 2012

Amsterdam Book Design, 2012

bijzondere collecties van de Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam

barcode

Waanders Uitgevers
www.waanders.nl

2007: book design Frederik de Wal; photography Bettina Neumann.

Boekbanden en -omslagen

15. Bernardino Partenio, *Pro lingua Latina oratio*. Venetië, Aldus filios, 1545. 4°.
[Band 3 D 1]

'Een witte raaf', zo wordt hij genoemd. Het is een van de slechts drie bekende banden van wit kalfsleer vervaardigd voor de Fransman Jean Grolier (1479-1565), de 'prins der bibliofelen'. Grolier liet de boekwerken uit zijn drie opeenvolgende bibliotheken binden door de beste boekbinders naar de mode van zijn tijd. De banden liet hij bestempelen met zijn devies en zijn naam, aangevuld met de frase 'et amicorum', waarmee hij aangaf dat de boeken ook voor zijn vrienden bestemd waren.

In Nederland zijn slechts enkele Grolierbanden in openbare collecties aanwezig. Van oudsher behoren ze tot de meest gezocht en kostbaarste boeken op de antiquarische markt. Toch wist de Universiteitsbibliotheek in 1975 op aanwijzing van haar oud-bibliothecaris Herman de la Fontaine Verwey en met steun van de Vrienden deze uitzonderlijke Grolierband te verwerven.

Boekbanden en -omslagen

16. *Biblia, dat is: de gantsche H. Schrifture*. Amsterdam, Paulus Aertsz van Ravesteyn, 1664. Folio. [Band 4 B 1]
Geschenk van P. Langerhuizen Jzn.

De beroemde Amsterdamse boekbinder Albert Magnus (1642-1689) werkte voort tal van voor-aanstaande opdrachtgevers maar een van zijn fraaiste banden maakte hij voor zijn eigen vrouw. Bij hun huwelijk in 1670 schonk hij deze magnifieke 'trouwbijbel' aan zijn echtgenote, Maria Claesdr. Vis. Het is een Statenvertaling gebonden in rood marokijn en overdekt met een rijke compositie van goudfersiering met talloze kleine stempels en een buitengewoon fraai versierde snede, met op de vergulde ondergrond een compositie van exotische vogels en bloemen. Zoh huwelijk kan niet meer stuk!

Ook Albert zelf ontving bij dit huwelijk een

belangrijk 'geschenk'. Zijn vader Magnus Hendriksz (1610-1674) droeg de inventaris van zijn boekbinderij over en benoemde hem tot zijn opvolger. De Bijzondere Collecties bezitten van oudsher een aanzienlijke collectie 'Magnusbanden', alhoewel een aantal daarvan immiddels is ontmaskerd als 'pseudo-Magnus'.

Right: Albert Magnus (1642–1689); bookbinding 1670. Photography B. Neumann.

Drukkletters

Bibliotheek van het Boekenvak
Collectie Tetterode
<http://dp.cuba.uva.nl/inventarisken>
zie p. 137 en 189

39. Schriftgieterij und Schriftschneiderei von
Eduard Haenel, [Hauptprobe], Berlin, Haenel,
[ca. 1842]. 31,5 cm. [KVB LPM 125]

De Duitse gieterij Haenel verspreidde deze proef onder drukkers in de hoop bestellingen voor drukletters te ontvangen. Overigens stelden de drukkers zelf ook dit soort catalogi samen: zo wist de klant precies welk materiaal beschikbaar was voor het zetten van een affiche, trouwkaartje of boek. Van dit vaak schitterend geproduceerde gebruiksdrukwerk is in het algemeen weinig bewaard gebleven. De Bijzondere Collecties beheren zevenentachtig meer letterproeven, met name afkomstig uit de Collectie Tetterode en de Bibliotheek van het Boekenvak. Versierde drukletters zijn zo oud als de boekdruk kunst. Maar de meest uitzinnige vormen ontstonden in de eerste helft van de negentiende eeuw toen de lettergieters moesten gaan concurreren met de vrij getekende belettering van de lithografen. Links- en rechtsnelend, perspectivisch, uit steenen samengesteld of met planten versierd: alles leek ook typografisch mogelijk.

Letters als deze van Haenel waren natuurlijk niet bestemd voor langere teksten maar voor reclamewerk. De grotere drukletters waren op hout gemonteerde metalen vormpjes; de echt grote afficheletters waren geheel van hout.

Eduard Haenel, [General type specimen], c. 1842. Photography Bettina Neumann.

Moderne typografie

70. Vladimir Majakovski, *Dlya golosa*, Berlin,
RSFSR Gosudarstvennoe izdatel'stvo, 1923.
19 cm. [K 99-221]

Majakovski's dichtbundel *Dlya golosa* uit 1923 is een van de meest gereproduceerde voorbeelden van twintigste-eeuwse grafische vormgeving. De 'boekconstructeur' was El Lissitzky (1890-1941). Deze Russische constructivist - die ook architect, schilder en fotograaf was - behoorde in het interbellum tot de leidende figuren van de internationale avant-garde. Behalve boeken ontwierp hij grafisch werk als affiches en reclame.

In 1922 publiceerde Lissitzky het kinderboek *Pro 2 kvadrata*. Theo van Doesburg heeft dit sprookje van twee vierkanten meteen vertaald en datzelfde jaar nog verscheen het, ingrijpend bewerkt, als Suprematisch worden van twee kwadraten.

Was *Pro 2 kvadrata* in lithografie geproduceerd, *Dlya golosa* (Voor de stem) werd een experiment in hoogdruk. Omdat Majakovski's boekje bedoeld was om gedichten uit voor te lezen, koos Lissitzky voor een duimindex met behalve een titel een symbool, wat het zoeken vergemakkelijkt. Tekst en illustraties zijn in zwart en rood, en het geheel is gedrukt met materiaal uit de zetkast: letters, lijnen, handjes. Het resultaat is visuele poëzie.

90

Mayakovsky, *Dlya golosa*, 1923. Book design El Lissitzky. Photography B. Neumann.

Grafisch ontwerpers, archieven

Archief Irma Boom
<http://dpcuba.uva.nl/inventarissen>
zie p. 144

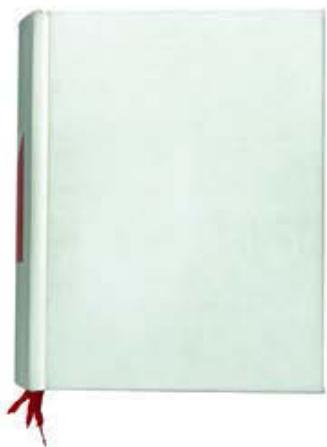
46 Drukvelletten van: Johan Pijnappel en Irma Boom, SHV, [Utrecht; SHV Holdings], 1996,
71 x 71 cm.

Grafisch ontwerpster Irma Boom (*1960) vond begin jaren negentig in de ondernemer en filantrop Paul Fentener van Vlissingen (1941-2006) een bezield opdrachtgever van uitdagende projecten.

Het belangrijkste project in zijn opdracht was ongetwijfeld het jubileumboek voor de SHV. Dit familiebedrijf handelt onder meer in de brandstof LPG en is bij het grote publiek bekend van de Makro-winkels. Met de kunsthistoricus Johan Pijnappel werkte Boom vijf jaar aan het meer dan 2000 pagina's tellende, schitterend vormgegeven en geproduceerde beeldboek over de SHV, met op de snede een gedicht en, andersom bladerend, een tulpenveld.

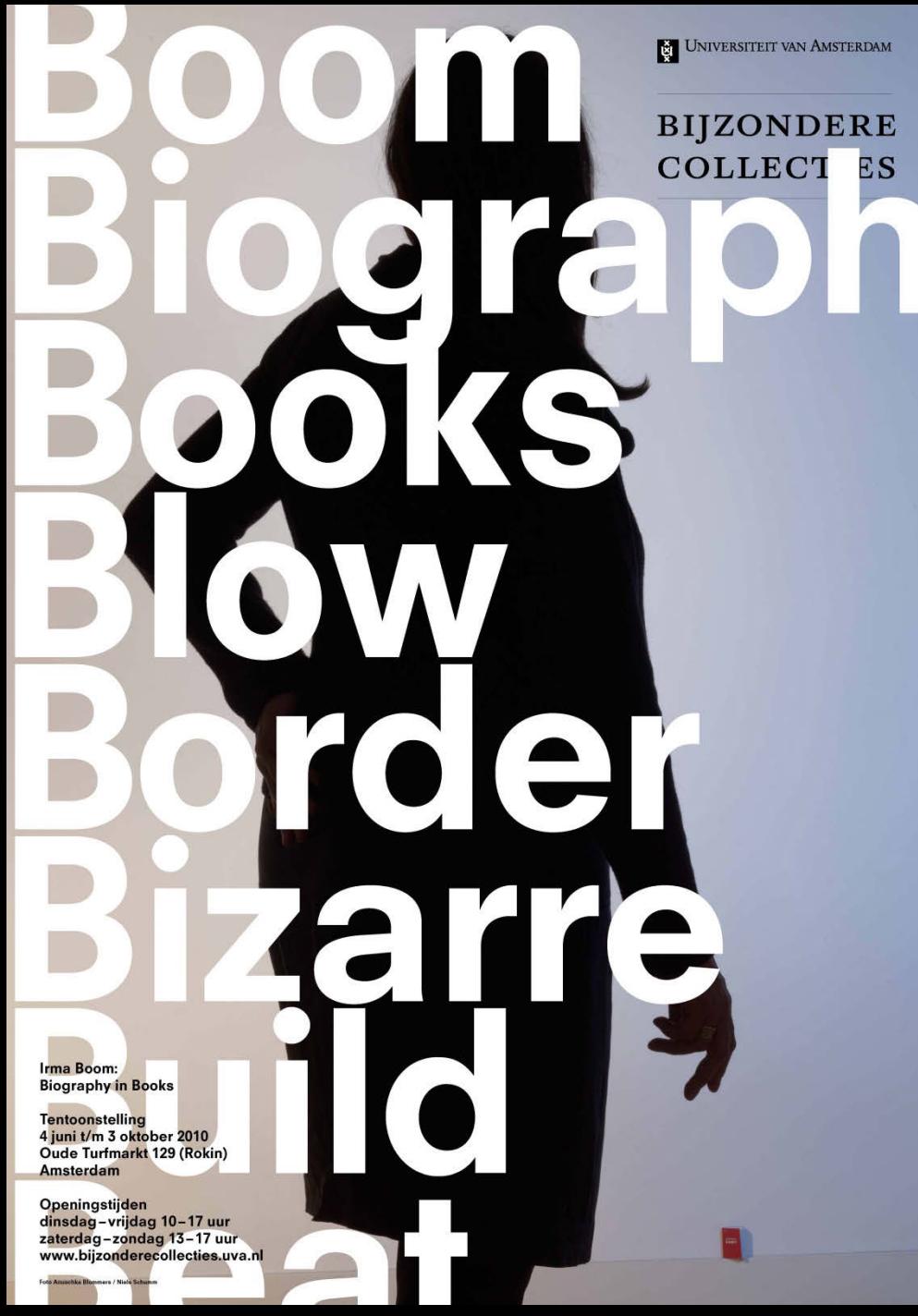
Boom werd mettertijd ook de chroniqueur van Fentener van Vlissingens persoonlijke levens. In gesprekken met hem kwam zo een aantal privéuitgaven tot stand over zijn fascinaties: natuurbehoud, reizen en de jacht. Vaak zijn die in kleine oplage gedrukt. Van Vlissingen zei in 2005 over deze samenwerking: 'Ik heb mijn werk met Irma altijd gezien als een buitengewone, bijna sensuele dans op het gebied van de typografie.'

SHV, 1996; printed sheets, Archive Irma Boom. Photography Bettina Neumann.

BIJZONDERE
COLLECTIES

Boom Biograph Books Blow Border Bizarre Build heat

Irma Boom:
Biography in Books

Tentoonstelling
4 juni t/m 3 oktober 2010
Oude Turfmarkt 129 (Rokin)
Amsterdam

Openingstijden
dinsdag - vrijdag 10 - 17 uur
zaterdag - zondag 13 - 17 uur
www.bijzonderecollecties.uva.nl

Foto Annetje Blommaert / Niels Schuurman

Biography in Books

ignite
incredible
literary
objective
love
sublime
superior
loyalty
superlative
luminous
suspect
lust
synthesis
live
tactile
magic
test
significant

Fotocollage & Design
Hans Biesiot in collaboration
with Fotocollage Collectie
objekt
With the collaboration of
Anja Smits, Anja Blommers &
Nils Schumm (portrait)
order
Eva Biesiot, Ellen Borger
outrageous
Wout Borst, Jan Bruins
paper
Femke Oosterom, Anne Driessens

redefine
rebellious
relation
relevance
renaissance
renew
research
respect
revolution

This book 'Biography in Books' is the
continuation showing the designer's work
in biography at her career in the late
years. This book shows her highly persis-
tent and creative way of working.
She continues to work on her collection
and creates new ones. She continues to
explore her passion by writing her communi-
cations on the wall and shares her
inspiration from the extensive Biogram
Collection and her own book treasures.

men

BOOM

Books in reverse
chronological
order, 2010–1986,
with comments
here and there

GRAFISCHE CULTUURSTICHTING

www.lenoirschuring.com
studio en drukkerij voor ontwerpers en bedrijven

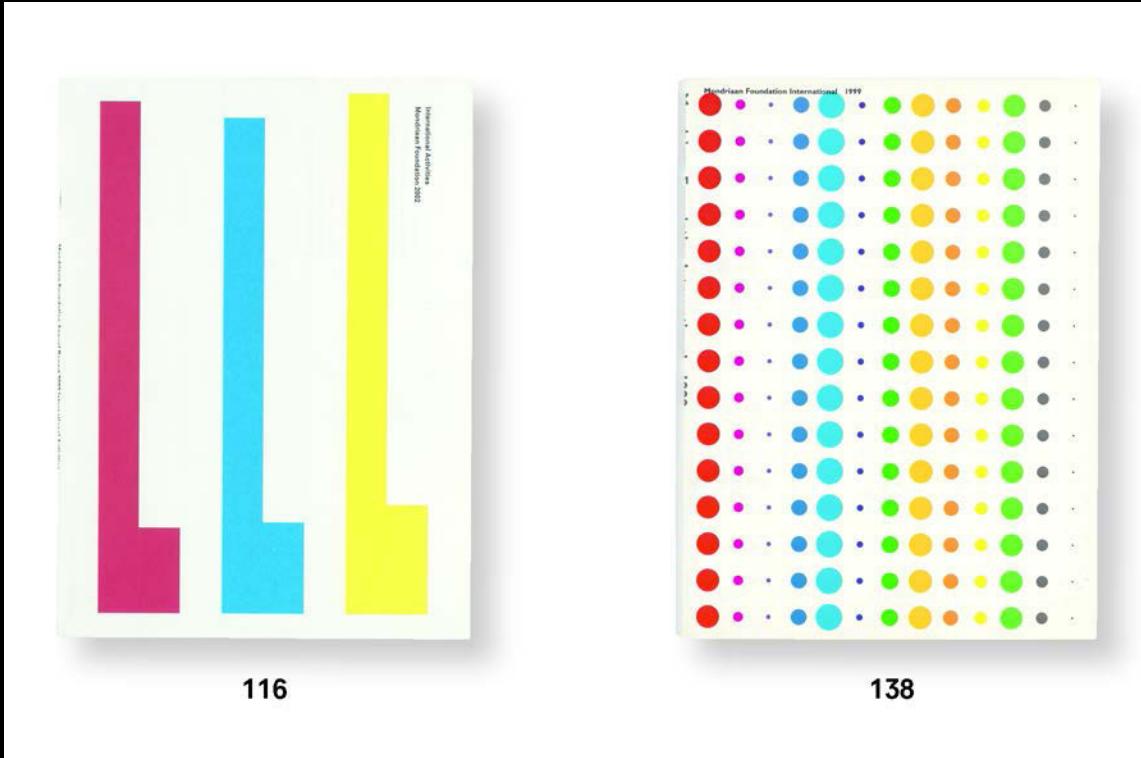
 UNIVERSITY OF AMSTERDAM

BIJZONDERE
COLLECTIES

Living archive
Mathieu Lommen

Jan Tschichold's Penguin paperbacks are design icons. In the late nineteen-forties his strict guidelines set high standards for the book as a mass-produced product. Yet from printing's earliest beginnings books did more than bring uniformity to the 'machine à lire'. Fortunately there were always printers, binders and later also designers who strove for innovation in type and typography, in the use of paper, in finish and in

the relation between image (including photography) and text. Amsterdam University's Special Collections Department documents that graphic evolution from Nicolas Jenson, Aldus Manutius, Albert Magnus, John Baskerville, Giambattista Bodoni and William Morris to El Lissitzky and Jurriaan Schrofer. That is what makes the 2003 acquisition of Irma Boom's 'living archive' so important: she too explores new paths in the tradition. Boom's design and editorial style emerge from her own individualistic ideas,

Otto Treumann Monograph,
1999

The sting

It was an honor and a challenge to design another designer's monograph. On the cover are c. 700 tiny photos of Treumann's work: from the first to the very last page the works are progressively enlarged and image edited. Treumann may have had pre-conceived expectations of how the book should look and expressed disappointment. Was it his book or my book?

458

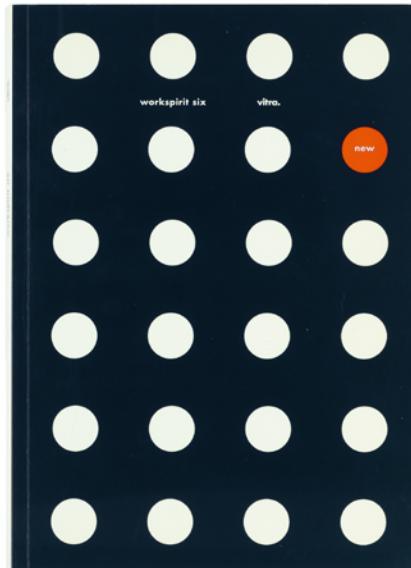

152

Workspirit Six, 1998

Holes, turn the pages
When Tibor Kalman called from New York and asked me if I knew Vitra I said 'of course I am sitting on an Eames chair!' Tibor had designed Vitra's previous books and they were hard to top. And now he asked me to design the next Workspirit. The story about one day's life and work progressed through carefully placed holes in each page. The holes made you curious to turn the pages and encouraged you to look carefully at the details of the images.

476

162

Plongez à travers cet ouvrage dans une histoire passionnante, celle des transformations graphiques du livre, depuis les premières livres imprimés jusqu'à aujourd'hui. Les grands noms de la composition, de l'impression, de la typographie et du graphisme se succèdent au fil des pages, retracent plus de 500 ans d'évolution. Des premières créations européennes aux réalisations américaines contemporaines, *Le livre des livres* propose en outre un voyage international. Graphistes, bibliophiles et amateurs d'objets imprimés et historiques, ce livre vous présente de magnifiques reproductions d'ouvrages, accompagnées de textes explicatifs et historiques. Un vrai régal pour les yeux !

PYRAMYD

49,50 €

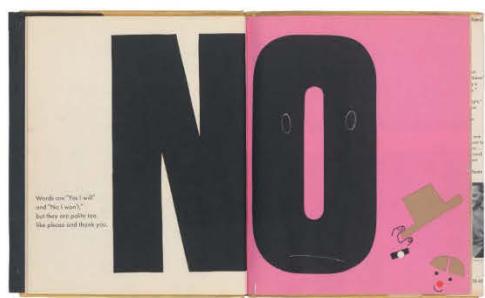
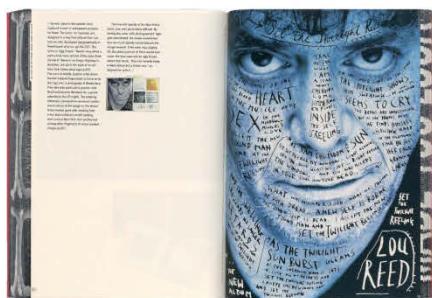
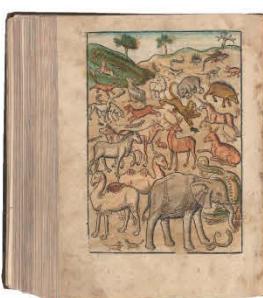
9 78225 0072819

Le livre des livres
Mathieu Lommen PYRAMYD

Mathieu Lommen

Le livre des livres

Graphisme des livres au fil du temps

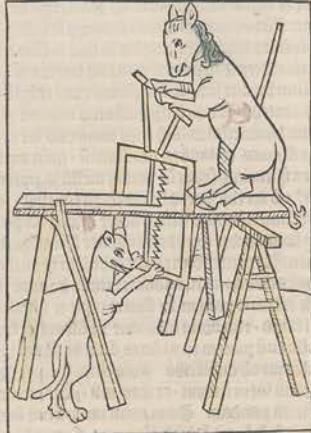
Mathieu Lommen est conservateur des Collections particulières de l'université d'Amsterdam dans le département graphisme. Il est également chargé de cours à l'université et rédacteur en chef du magazine Quareendo. Il publie des livres et organise des expositions concernant la conception graphique, notamment la création de caractères typographiques et le design de livres.

Le livre des livres, French ed. Pyramyd Éditions, November 2012.

The invention and spread of printing

Detail of *Van den
proptretyten der dinghen*,
printed by Jacob Bellaert
(see p. 40)

Lupus cum azello simul sarrabat sed azinus simpliciter despud laborabat lupus autem malitiose inferius trahebat cupiens occasionem tueri ut azinum deuoraret. Unde querimonia fecit versus azinum quare mittis sarraturam in oculis meis? Azinus respondit Ego hec tibi non facio sed pure sarram guberno. Si nis tu despug sarrare gaudo quia infestus operabor fideliter. Cui lupus respondebat si dirigis sarraturam in oculis meis tuos eris. Sarrantibus autem illis lupus fortiter insufflare cepit sugg sarraturam ut sarraturam in oculo socij mandaret sed propter coniuraturam lingui sarratura cecidit in oculos lupi. Lupus autem pro dolore se retrahit et iurauit ut

vehiculum precipitaret sed iudicio dei penitentia cecidit et lumen maceravit. Azinus autem saliens se in columnam collocauit dicens. Multo gladio necantur quo necare meditatur. Sic enim faciunt malitiosi qui expandunt recte ante oculos sociorum ut eos fraudulenter capiant. Sed sicut eccl. xxviii. Qui parat foueam primo suo incideret eam put elopus volens ostendere quod vult decipere alios deus eum decipit et damnat. Introducit exemplum quod quidam furicus venit ad flumen et non audiebat ultra natare. Hunc videns rana volens eum decipere dicit. Bene veniam frater et amice. Dicitur enim frater in angustiis corporis. Unde veniam quia valde bene natare sois. Credes hinc furicem puniri se ligari cum filio ac pedem rane. Cogit natale in fluctibus rana submergebat se et furicum necabat. Interea milius delug volabat et videns furicum rapuit et simul cum eo traxit ranam et virtrup comedit. Unde elopus. Sic perirent quod se pessime fecerint et oblitum. Ut distat in auctoritate pena redire suu

De rulo et lupo. Dialogus centelius loctauus.

Quis clamitauit lupum ad se et ait. Num nos iter ferreas nominati sed si simul proctem erimus magis sublimem. Placuit hic sermo lupo et coniuraciones et societas staruerunt. Vnde quis autem informauit lupum dicens volo tecum i estate manere tu vero de quo venatus eris me sociabis ego autem in celis te retinacillabo. Quod optime preparatus sum in hyeme solo quod ymanas in primis cum algore sed in cauer-

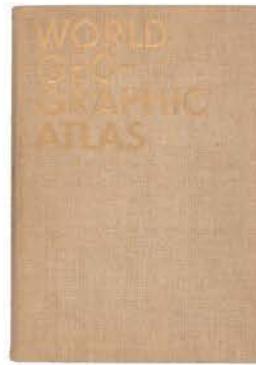
1953 **Herbert Bayer** *World Geo-graphic Atlas: A Composite of Man's Environment*; ed. Herbert Bayer. Chicago: Container Corporation of America, 1953. 368 pp. 41 cm. Designer: Herbert Bayer. Printers: Instituto Geografico de Agostini, Novara; Rand McNally and Company, Chicago. Bookbinder: Rand McNally and Company, Chicago. In case.

In 1953, customers of the Container Corporation of America were the exclusive recipients of the monumental *World Geo-graphic Atlas*, edited and designed by Herbert Bayer. The *Geographical Review* was very clear in its opinion: 'the handsomest and best atlas ever published in America.' Bayer (1900-85) was a former Bauhaus teacher of graphic design and had been working as a designer, visual artist, and architect in the United States since 1938.

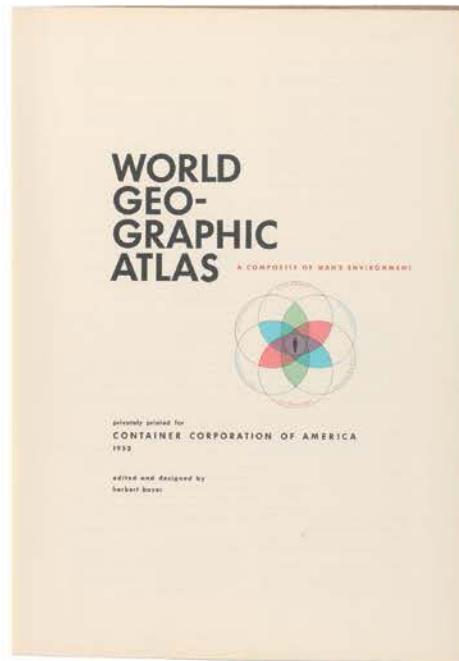
Container Corporation of America (CCA), producer of corrugated boxes, was Bayer's main client. The general director of the CCA, Walter Paepcke, wanted his company to have a human face, and he wanted it to be equated with good design. The famous CCA advertising campaign *Great Ideas of Western Man* fully satisfied these objectives: in the ads, designers and artists interpreted quotes from thinkers, poets, and the like, while the company name was modestly placed at the bottom. As Bayer explained to *Time* in 1953: 'It isn't necessary to tell people how boxes are made. Advertising is just to remind them that there is an industry making boxes.'

Bayer and a few other designers worked on the *World Geo-graphic Atlas* for five years; much of the research was done by Bayer himself. The maps were primarily selected from available material, such as the renowned Goode's *School Atlas*. More important were the new cartographic techniques used in the atlas, such as R. Buckminster Fuller's Dymaxion map (or Fuller map), which represents the globe on a flat plane without major distortions. The atlas also makes use of infographics, following Otto Neurath's Isotype method. Finally, Bayer shows himself to be a forerunner of the environmental movement of the 1960s: the atlas focuses heavily on global environmental problems. ML

privately printed for
CONTAINER CORP.
1953

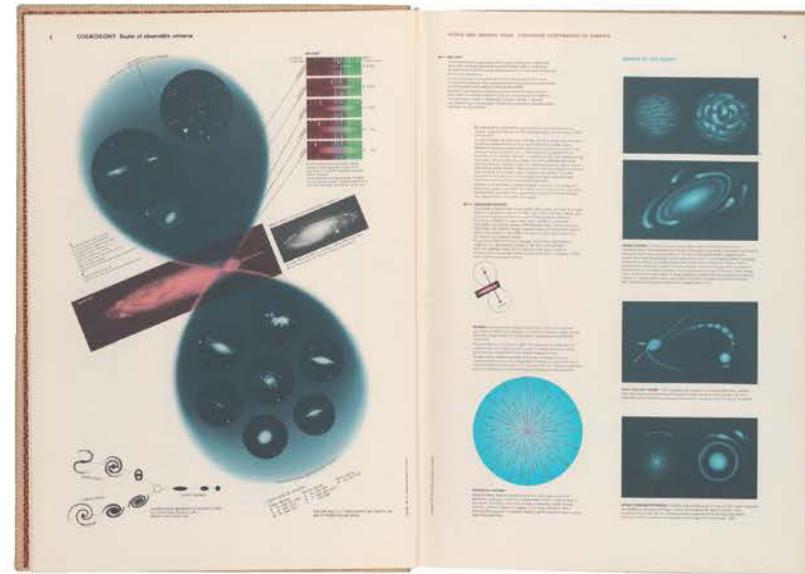

Futura, designed Paul Renner (1878-1956), was first issued in 1927 by the Bauersche Giesserei in Frankfurt am Main. Herbert Bayer was working at the time on his experimental universal alphabet, a geometrically inspired sans serif that consisted, on principle, of only lower-case letters.

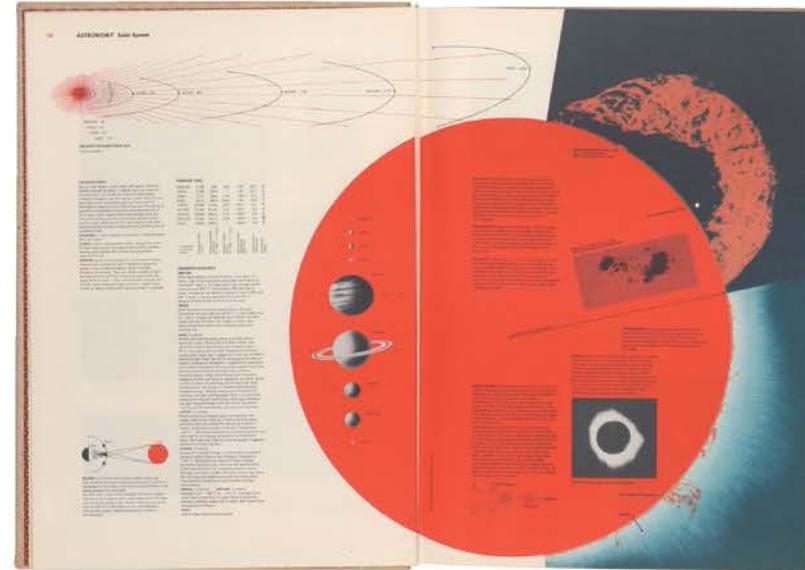

privately printed for
CONTAINER CORPORATION OF AMERICA
1953

edited and designed by
herbert bayer

363

Herbert Bayer

2010 **Irma Boom** Jennifer Butler, James, Jennifer, Georgina are the Butlers. London: Erasmus Publishing, 2010. 19.5 cm.

1198 pp. Designer: Irma Boom. Photographer: Erwin Olaf. Printer: Lenoirschuring, Amstelveen. Bookbinder: Van Waarden, Zaandam. In paper box.

Since the beginning of her career, Amsterdam-based designer Irma Boom (b. 1960) has produced scale models: miniature books that she glues together. She says she works from the outside in, and the scale models give an impression of the end result. The miniatures seem extraordinarily bulky; once printed, the books usually turn out slimmer. Still, it is obvious that Boom likes to make bulky books.

Physical exploration of the edge is Boom's trademark. The company book SHV (1996), which runs to over 2,000 pages, has a spectacular fore-edge:

fanned slightly in one direction it shows a tulip field, in the other a poem. The working title of the thick (almost 500 pages) *Every Thing Design* (2009) is silk-screened over the three edges and the spine. Thus this collection catalogue is automatically perceived as an object.

Jennifer, Jennifer, Georgina is voluminous (8 cm thick) and yellow: the silk-screened trimmed edges are yellow, the cloth cover is yellow, and even the binding wire is yellow. A truly innovative touch is the articulated spine, which consists of three strips, giving the book a sculptural quality when it lies open.

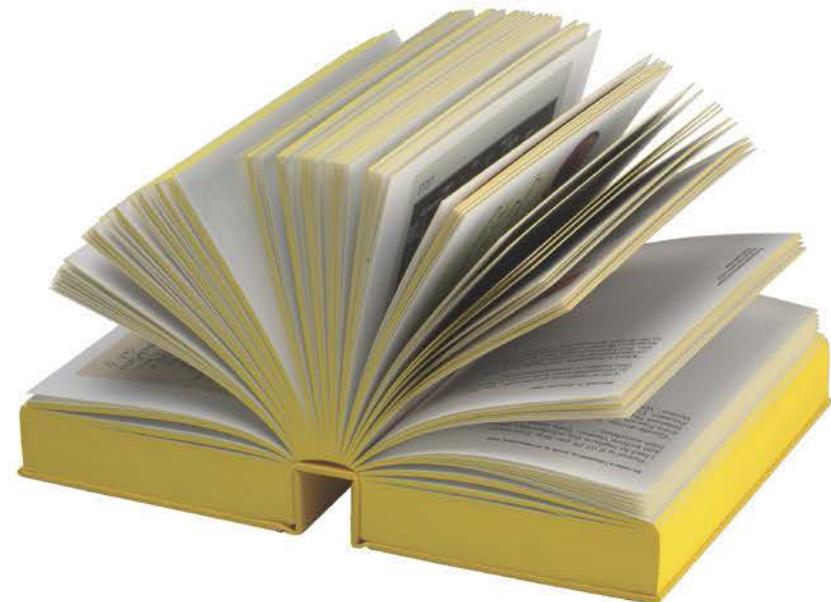
Similarly, the contents consist of three parts: postcards, conversations, and a photo album. The subject of the book is the problems of the Butler family, and in particular the alcoholism of the father, James. The postcards to their daughter Georgina (both the front and the back are reproduced) form the bulk of the book. The design and production of Boom's work are so unusual that her contribution to the content is easily overlooked. On the colophon page of this bizarre docusoap, which was privately commissioned, she is credited as co-editor. ML

the book of books

on with the age thing.

Jennifer The thing about ageing is die. I want to stay healthy and keep high. It's simple logic, one gets old.

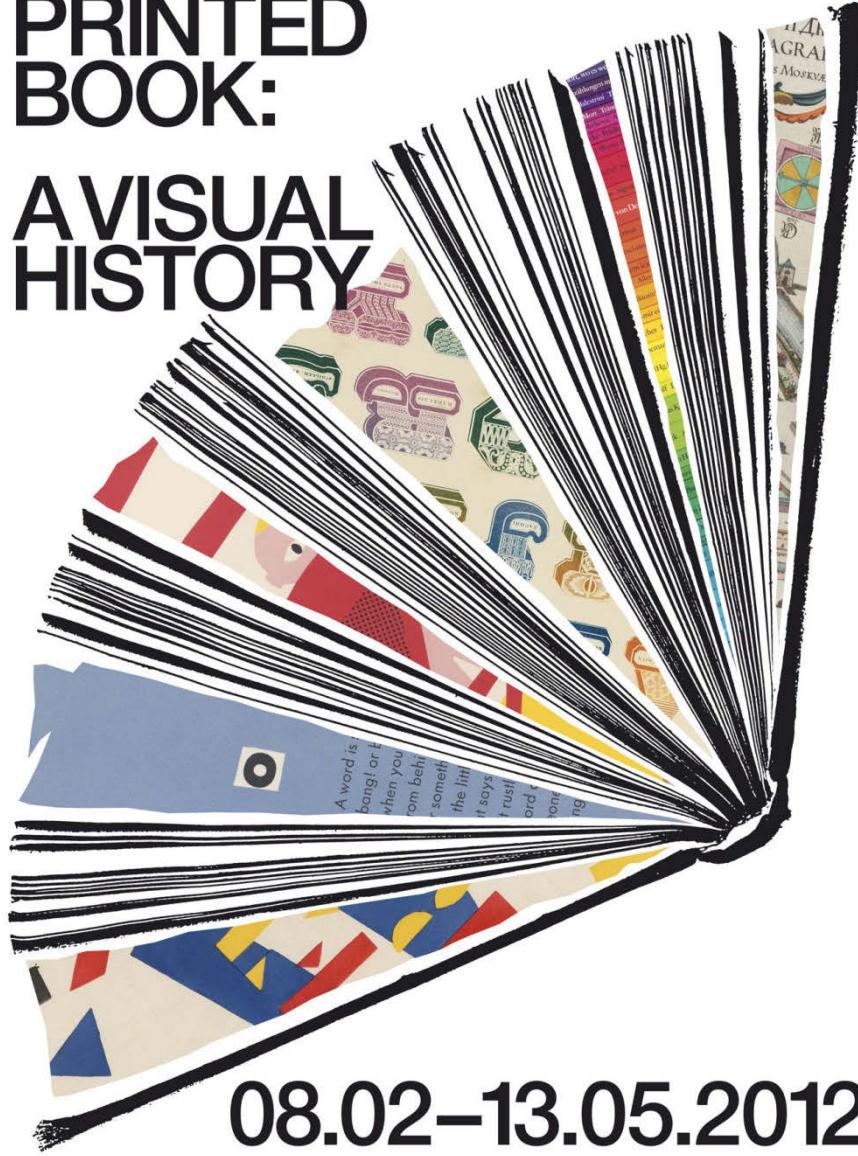

A digital version of Neuzeit-Grotesk. The original metal version of this sans serif by Wilhelm Pischner (1904-09) was issued in 1928 by the Stempel foundry and composing machine manufacturer Linotype. Pischner worked in Stempel's in-house printing office in Frankfurt am Main until 1940.

THE PRINTED BOOK: A VISUAL HISTORY

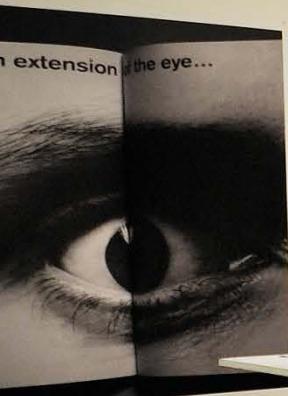
UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

BIJZONDERE
COLLECTIES

08.02–13.05.2012

THE PRINTED
BOOK: VISUAL
HISTORY

08.02.-13.05.2012

DEBONOVIDAL
STREIN:

CHRONOLOGICAL
ORDER:

1471-2010

DEWEY DECIMAL
SYSTEM:
000: INFORMATION
100: PHILOSOPHY

200: RELIGION
300: SOCIAL SCIENCES
400: LANGUAGE
500: SCIENCE
600: TECHNOLOGY
700: ARTS
800: LITERATURE
900: HISTORY

Exhibition

МОСКОВСКАЯ ГИДРОГРАФИЧЕСКАЯ КОЛЛЕКЦИЯ

МАРСИАЛ АДАМ
ТАЙГА

10000 VIEWS

Photography Bettina Neumann I

BITZONDEK
COLLECTIVES

17 JUNE

BOOK - SIGHTS
MORE LESS

Taiga Space, Saint Petersburg Дворцовая наб., 20

Netherlands Institute Saint Petersburg & Special Collections USA

Photographer Nikolay Nikitin

The capital of the internationally celebrated Dutch graphic design is Amsterdam. Many graphic designers inhabit this city, living alongside leading cultural institutions, publishers and the Gerrit Rietveld Art Academy.

Amsterdam has a rich graphic tradition. In the 'Golden' seventeenth century Joan Blaeu published prestigious atlases, and later that century Maria Sibylla Merian became famous for her illustrations. The twentieth century again represented a blooming period for the city's graphic design. Architect H.Th. Wijdeveld decorated the avant-garde art magazine *Wendingen* (1918–31) with printers' brass rules. In the second half of the century, the art catalogues and posters of Willem Sandberg and Win Couwen received international attention. At the Gerrit Rietveld Academy, Jan van Toorn brought the 'neutrality' of the prevailing modernism up for discussion.

This exhibition focuses on some of today's most discussed contemporary book designers from Amsterdam: Irma Boom, Hansje van Halem and – working under the moniker Lesley Moore – Karin van den Brandt and Alex Clay. Many of their designs are created for cultural institutions. Boom's work is now part of the permanent collection of the MoMA in New York, and her archive has been placed at the University of Amsterdam. The books of Van Halem, Van den Brandt and Clay were awarded at the 'Best Dutch Book Designs' competition.

Bettina Neumann, a photographer born in Germany and now living in Amsterdam, has portrayed the three studios. She focused on characteristic graphic details of the work of these designers.

Столицей широко известного голландского графического дизайна несомненно является Амстердам. Многие дизайнеры обосновались в этом городе с его лидирующими культурными центрами, издательствами и Художественной академией Ритвельда.

Амстердам имеет давние традиции в области графики. В «золотом» семнадцатом веке Иоанн Блау издавал престижные атласы, а в конце того же века Мария СибILLA Мериан прославилась своими иллюстрированными альбомами.

В двадцатом веке Амстердам переживал новый период расцвета. Архитектор Х. Ф. Вейдевелд оформлял здесь авангардный арт-журнал *Wendingen* (1918–31). Во второй половине века международное признание получили художественные каталоги и афиши Виллема Сандберга и Вима Кроувела. Ян ван Торн, преподаватель Художественной академии Ритвельда, впервые оспорил «нейтралитет» царившего модернизма.

На этой выставке представлены наиболее заметные амстердамские книжные дизайнеры современности: Ирма Бом, Хансье ван Халем и работающие под брендом Lesley Moore Карин ван дер Брандт и Алекс Клей. Многие их проекты созданы для культурного сектора. Работы Ирмы Бом представлены в коллекции Нью-Йоркского музея современного искусства (МоМА), а ее архив хранится в Отделе Особых коллекций Амстердамского университета. Книги дизайнеров ван Халем, ван дер Брандт и Клей отмечены премиями за лучший голландский книжный дизайн.

Беттина Нойман, фотограф из Германии, работающая в Амстердаме, сделала для этой выставки серию фотографий в студиях дизайнеров, сфокусировав взгляд на характерных деталях.

The End

